

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)

Psychologia osobowości

Tok studiów 2023/2024– 2027/2028

Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:	Uczelnia Biznesu i Nauk Stosowanych Varsovia Filia w Rzeszowie
Nazwa kierunku studiów, poziom kształcenia:	Psychologia - jednolite studia magisterskie
Liczba punktów ECTS	6
Język przedmiotu- polski, angielski, inny	polski
Profil kształcenia:	PRAKTYCZNY
Nazwa specjalności:	-
Rodzaj modułu kształcenia: (wskazać właściwe)	Podstawowy / kierunkowy/ specjalnościowy/obowiązkowy/ fakultatywny / <u>praktyczny</u>
Rok / Semestr:	2/3
Osoba koordynująca przedmiot:	
Wymagania wstępne (wynikające z następstwa przedmiotów):	Wprowadzenie do psychologii z historią myśli psychologicznej, umiejętność analizy tekstu popularnonaukowego na poziomie szkoły średniej.
Cel zajęć:	Celem zajęć jest nabycie wiedzy na temat mechanizmów psychologicznych w zakresie psychologii osobowości, zapoznanie studentów z głównymi orientacjami teoretycznymi, ich krytyczną oceną, a także odniesieniami do badań współczesnej psychologii, rozwinięcie umiejętności analizowania i krytycznej oceny złożonych sytuacji społecznych oraz umiejętności integrowania wiedzy teoretycznej z zakresu psychologii osobowości oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów psychologicznych.

II. FORMY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH ORAZ WYMIAR GODZIN

	Wykład	Ćwiczenia/konwersatorium	Laboratorium	Warsztaty	Projekt	Seminarium	Praktyki	Egzamin / zaliczenie	Konsultacje	Suma godzin	Ogółem ECTS
Studia stacjonarne	40	40						4	6	90	6
Studia niestacjonarne	30	30						4	6	70	6

III. METODY REALIZACJI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Formy zajęć	Metody dydaktyczne -właściwe podkreślić
Wykład/Ćwiczenia	<u>Wykład podający (z prezentacją multimedialną)</u> Wykład problemowy Wykład konwersatoryjny <u>Dyskusja dydaktyczna</u> <u>Ćwiczenia praktyczne pod kierunkiem</u> Ćwiczenia z wykorzystaniem narzędzi informatycznych <u>Metoda przypadków</u> Metoda sytuacyjna Metoda inscenizacji Metoda projektów

	Gry dydaktyczne (symulacyjne, decyzyjne, psychologiczne) Demonstracja/ pokaz Analiza źródeł <u>Praca w grupie</u> <u>Debata</u> Inne: grupy zadaniowe	
IV. PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKU		
Lp.	Opis przedmiotowych efektów uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego symbol
Wiedza:		
P_W01	Posiada poszerzoną wiedzę z dziedziny psychologii osobowości. Rozpoznaje unikalny, integrujący charakter problematyki osobowości w dziedzinie psychologii. Jest świadomy/a złożoności relacji psychologii osobowości do innych obszarów psychologii.	K_W05
P_W02	Zna główne koncepcje osobowości i jej współczesne modele oraz badania w tym obszarze. Rozumie kontrowersje dotyczące spójności i stabilności zachowania człowieka.	K_W05
Umiejętności:		
P_U01	Potrafi porównać teorie osobowości, wskazując podobieństwa i różnice między nimi; dokonuje analizy przypadków opisujących funkcjonowanie konkretnych osób, bazując na różnych teoriach osobowości; potrafi wyjaśnić mechanizmy leżące u podłoża opisanych zjawisk intrapsychicznych i zachowań.	K_U07
P_U02	Potrafi posługiwać się trafnie terminologią z obszaru psychologii osobowości, interpretować zachowania wykorzystując wiedzę o osobowości.	K_U07
P_U03	Analizuje i wyjaśnia zjawiska życia społecznego, odwołując się do mechanizmów funkcjonowania osobowości opisanych w wybranych koncepcjach teoretycznych.	K_U16
Kompetencje społeczne:		
P_K01	Interpretuje zachowanie osoby w kategoriach różnych koncepcji i modeli osobowości. Uznaje względną stabilność i spójność zachowania człowieka. Uznaje złożoność determinacji ludzkiego zachowania, równoważąc czynniki sytuacyjne i osobowościowe w jego wyjaśnianiu.	K_K04
P_K02	Jest świadomy/a własnych cech osobowości i ich potencjalnego wpływu na własne zachowanie.	K_K03
V. TREŚCI KSZTAŁCENIA		
Lp.	Wykład i ćwiczenia:	Odniesienie do przedmiotowych efektów uczenia się
W1	Osobowość jako przedmiot zainteresowania psychologii. Struktura i funkcje teorii osobowości występujących w wiedzy potocznej i naukowej. Różne zakresy pojęcia osobowości. Teorie struktury, rozwoju i funkcjonowania osobowości.	P_W01 P_W02
W2	Badanie osobowości. Podejście ilościowe i jakościowe w badaniach nad osobowością. Wybrane narzędzia badania osobowości.	
W3	Osobowość w ujęciu psychodynamicznym: koncepcja Zygmunta Freuda. Topograficzne, strukturalne i dynamiczne rozumienie osobowości. Stadia rozwoju psychoseksualnego i struktura osobowości.	
W4	Osobowość w ujęciu teorii ego (Hainz Hartmann, Jack Block) i relacji z obiektem (koncepcja Melanie Klein, Heinza Kohuta, Otto Kernberga).	

W5	Osobowość w ujęciu psychologii analitycznej Carla Junga. Teorie psychospołeczne: Alfred Adler, Erich Fromm, Karen Horney, Harry Sullivan, Erik Erikson. Osobowość w koncepcji Karen Horney.	
W6	Klasyczna teoria cech Gordona Allporta. Personologia Henry'ego Murray'a.	
W7	Czynnikowo- analityczna teoria cech Raymonda Cattella.	
W8	Trójczynnikowa teoria PEN Eysencka. Znaczenie kategorii temperament w opisie osobowości w podejściu czynnikowym.	
W9	Pięcioczynnikowe modele osobowości oraz badania leksykalne nad „wielką piątką”. PMO w ujęciu Paula Costa'y i Roberta McCrae'a.	
W10	Osobowość jako system przetwarzania i organizowania informacji – podejście poznawcze i behawiorystyczne (John Dollard i Neal Miller, George Kelly).	
W11	Osobowość a teoria uczenia się i teoria społeczno – poznawcza (Burrhus Skinner, Albert Bandura, Walter Mischel, Julian Rotter).	
W12	Fenomenologiczne i humanistyczne koncepcje osobowości. Istota przełomu humanistycznego dla rozumienia dynamiki rozwoju osobowości. Koncepcja osobowości Abrahama Maslowa i Carla Rogersa.	
W13	Struktura osobowości w ujęciu Erica Berne'a – zarys analizy transakcyjnej.	
W14	Współczesne koncepcje Ja – na styku psychologii osobowości i psychologii społecznej ja na poziomie indywidualnym i społecznym. Struktura Ja – poznawcze, wartościujące i wykonawcze.	
W15	Tożsamość indywidualna (James Marcia). Tożsamość narracyjna (Hubert Hermans, Dan McAdams, Małgorzata Puchalska- Wasyl).	
W16	Logoterapia Victora Frankla. Trójwymensjonalny model egzystencji człowieka. Wymiar noetyczny (dążenie do sensu).	
W17	Wybrane polskie koncepcje osobowości (teoria dezintegracji pozytywnej Kazimierza Dąbrowskiego, koncepcja transgresyjna człowieka Józefa Koźmickiego, koncepcja osobowości jako systemu tworzącego i realizującego plany Tadeusza Mądrzyckiego).	
W18	Wpływ biologii (perspektywa ewolucyjna, genetyka i epigenetyka, neuronauka) i kultury na osobowość (Shinobu Kitayama i Geert Hofstede).	
W18	Nowe kierunki badań nad osobowością. CPA.	
Lp.	Ćwiczenia	Odniesienie do przedmiotowych efektów uczenia się
T1	Osobowość jako przedmiot zainteresowania psychologii. Zadania praktyczne: analiza struktury, funkcjonowania i rozwoju osobowości, praca z tekstem	P_U01 P_U02 P_U03 P_K01 P_K02
T2	Podejście psychodynamiczne. Zadania praktyczne: studia przypadków, zastosowanie najważniejszych pojęć, mechanizmów funkcjonowania osobowości w praktyce psychologicznej	
T3	Podejście behawiorystyczne. Zadania praktyczne: studia przypadków, zastosowanie najważniejszych pojęć, mechanizmów funkcjonowania osobowości w praktyce psychologicznej	
T4	Podejście poznawcze. Zadania praktyczne: studia przypadków, zastosowanie najważniejszych pojęć, mechanizmów funkcjonowania osobowości w praktyce psychologicznej. Praktyczny trening dowolnego sposobu zmiany przekonań patogenicznych w pracy z klientem.	
T5	Podejście poznawcze. Zadania praktyczne: studia przypadków, zastosowanie najważniejszych pojęć, mechanizmów funkcjonowania osobowości w praktyce psychologicznej. Praktyczny trening dowolnego sposobu pracy z ja realnym i idealnym. Analiza zaspokajanych potrzeb klienta.	
T6	Podejście humanistyczne	

	Zadania praktyczne: studia przypadków, zastosowanie najważniejszych testów (inwentarzy) osobowości w praktyce psychologicznej. Praktyczny trening zaplanowania, przeprowadzenia i interpretacji diagnozy osobowości z pomocą wybranego testu psychologicznego.	
T7	Podejście narracyjne Zadania praktyczne: studia przypadków, zastosowanie koncepcji narracyjnej w praktyce psychologicznej.	
T8	Koncepcja Ja i jej zastosowanie w praktyce pracy psychologa. Zadania praktyczne: studia przypadków	
T9	Wybrane polskie koncepcje osobowości i ich praktyczne zastosowanie Zadania praktyczne: debata	
T10	Wpływ biologii i kultury na osobowość Zadanie praktyczne: praca z tekstem i wnioski dla praktyki.	
T11	Nowe kierunki badań nad osobowością. CPA. Zadanie praktyczne: szanse i zagrożenia nurtu badań CPA.	

VI. METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Forma zajęć, w ramach której weryfikowany jest EU	Metoda weryfikacji –WŁAŚCIWE WYBRAĆ Egzamin pisemny, egzamin ustny, kolokwium, projekt, prezentacja, referat, esej inne	Kategoria weryfikowanych efektów uczenia się: wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne WŁAŚCIWE WYBRAĆ
Wykład	Egzamin ustny lub pisemny	wiedza
Ćwiczenia	Zadania praktyczne (praca indywidualna i grupowa) do zagadnień wykładowych. Praca z tekstami naukowym. Analiza i praktyczne zastosowanie koncepcji osobowości w działalności praktycznej. Wykorzystanie wybranych inwentarzy osobowości w diagnozie potencjału czy problemów klienta. Debata. Studia przypadków. Kolokwium.	umiejętności, kompetencje społeczne

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU wskazać właściwe

Zaliczenie wszystkich form zajęć przedmiotu (wykłady, ćwiczenia) na podstawie pozytywnej oceny z egzaminu, **kolokwium**, projektu oraz prezentacji tematu.

VII. KRYTERIA OCENY OSIĄGNIĘTYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Ocena kształtująca:

a) w zakresie wykładów:

- na podstawie odpowiedzi na pytania dotyczące materiału omówionego na poprzednich wykładach;

b) w zakresie ćwiczeń:

- na podstawie oceny bieżącego postępu realizacji zadań.

1. Określanie i wyjaśnianie studentom celów uczenia się i kryteriów osiągnięcia celów (określenie i wyjaśnienie studentom oczekiwań: nauczyciel wyjaśnia studentom, co będzie podlegało ocenie i tego od nich wymaga).

2. Organizowanie dyskusji, zadawanie pytań i zadań, uzyskując informację na temat procesu uczenia się studentów.

3. Udzielanie studentom informacji zwrotnej, która umożliwi im widoczny postęp w nauce i będzie zawierała odpowiedź na pytania: Co student zrobił dobrze? Co i jak student ma poprawić? Jak student ma się dalej uczyć, aby się rozwijać i robić postępy?

4. Umożliwianie studentom wzajemnego korzystania ze swojej wiedzy i umiejętności (poprzez pracę w grupach i parach, wzajemne nauczanie, ocenę koleżeńską).

5. Wspomaganie studentów, by stali się autorami procesu swojego uczenia się (rozwijanie u studentów wiary w swoje możliwości, motywacji do nauki i zaangażowania, odpowiedzialności za swój proces uczenia się).

Ocena podsumowująca:

Wykład: ocena wiedzy wykazanej na kolokwium pisemnym o charakterze problemowym.

Liczba punktów wymagana do zaliczenia (51% maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania).

Punktacja/oceny:

91%-100% - bdb.

81%-90% - db. plus

71%-80% - db.

61%-70% - dst. plus

51%-60% - dst.

50% – ndst.

Ćwiczenia:

Na ocenę podsumowującą składają się oceny cząstkowe zdobyte w trakcie ćwiczeń: ocena kolokwium, ocena przygotowanego przez studenta projektu, ocena prezentacji projektu, ocena prezentacji tematu, aktywności w trakcie zajęć, ocena efektów indywidualnej i grupowej pracy studenta, stopnia przyswojenia wiedzy i opanowania umiejętności oraz osiągnięcia kompetencji zakładanych w przedmiotowych efektach uczenia się.

Liczba punktów wymagana do zaliczenia kolokwium (51% maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania).

Ocena z ćwiczeń: zaliczony/niezaliczony

VIII. NAKŁAD PRACY STUDENTA – WYMIAR GODZIN I BILANS PUNKTÓW ECTS

Rodzaj aktywności ECTS	Obciążenie studenta	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.Udział w zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów dydaktycznych (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, projekt, laboratoria, warsztaty, seminaria) – SUMA godzin – z punktu II	90	70
W tym		
1.1..Udział w zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów	80	60
1.2..Egzaminy/zaliczenia -liczba godzin	4	4
1.3..Udział w konsultacjach -liczba godzin	6	6
2.– Indywidualna praca własna studenta - liczba godzin – Projekt / esej / studium przypadku / zadanie praktyczne, samodzielne przygotowanie się do zajęć ,egzaminów, zaliczeń	60	80
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (25h = 1 ECTS) SUMA godzin i ECTS	150 h = 6 ECTS	150 h = 6 ECTS

IX. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Literatura podstawowa przedmiotu:

Cervone, D., Pervin, L. A. (2018). *Osobowość. Teoria i badania*. Kraków: Wydawnictwo UJ.

Gasiul, H. (2020). *Psychologia osobowości. Nurty, teorie, koncepcje*. Warszawa: Difin.

Hall, C. S., Lindzey, G. i Campbell, J. B. (2020). *Teorie osobowości*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Oleś, P.K., Drat-Ruszczak, K. (2015). *Osobowość*. W: J. Strelau, Doliński D. (red.), *Psychologia akademicka podręcznik t.1* (s.651-764). Gdańsk: GWP.

Literatura uzupełniająca przedmiotu:

Beck, A. T., Davis, D. D., Freeman, A. (red.). (2020). *Terapia poznawcza zaburzeń osobowości*. Kraków: Wydawnictwo UJ.

Campbell, J. B., Hall, C. S., Gardner, L. (2020). *Teorie osobowości*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Cierpiałkowska, L., Soroko, E. (2014). *Zaburzenia osobowości*. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.

Dudek, Z. W. (2020). *Podstawy psychologii Junga*. Warszawa: Eneteia.

McGrath, H., Hazel, E. (2020). *Trudne osobowości. Jak radzić sobie ze szkodliwymi zachowaniami innych oraz własnymi*. Warszawa: Wydawnictwo Rebis.

Međedović, J. (2018). What can human personality psychology learn from behavioral ecology? *Journal of Comparative*

Psychology, 132(4), 382–394. <https://doi.org/10.1037/com0000120>

Mikulincer, M., Shaver, Ph. R. (2015). *APA Handbook of personality and social psychology*. American Psychological Association.

Mróz, B., Chudzicka-Czupała, A., Kuśpit, M. (2017). *Kompetencje osobowościowe i twórcze*. Wydawnictwo Naukowe Scholar.

Neckar, J. (2018). *Ewolucyjna psychologia osobowości*. Wydawnictwo Akademickie SEDNO.

Noras, G. (2017). *Zrozumieć osobowość*. Warszawa: Wydawnictwo Rozpisani.pl.

Noras, G. (2017). *Zrozumieć osobowość*. Warszawa: Wydawnictwo Rozpisani.pl.

Strelau, J. (2020). *Różnice indywidualne. Historia – determinanty – zastosowania*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.

Szuman, S. (2014). *Osobowość i charakter*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Winston-Proctor, C. E. (2018). Toward a model for teaching and learning qualitative inquiry within a core content undergraduate psychology course: Personality psychology as a natural opportunity. *Qualitative Psychology*, 5(2), 243–262. <https://doi.org/10.1037/qup0000109>

Zeigler–Hill, V. i Marcus, D. K. (2016). *The dark side of personality: Science and practice in social, personality, and clinical psychology*. American Psychological Association.

Zeigler–Hill, V., Marcus, D. K. (2016). *The dark side of personality: Science and practice in social, personality, and clinical psychology*. American Psychological Association.

Zimbardo, Ph. G., Johnson, R. L. i McCann, V. (2017). *Psychologia. Kluczowe koncepcje. Psychologia osobowości*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Zimbardo, Ph. G., Johnson, R. L., McCann, V. (2017). *Psychologia. Kluczowe koncepcje. Psychologia osobowości*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Inne materiały dydaktyczne: testy psychologiczne (inwentarze osobowości).